

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่อง “องค์ความรู้และความเข้าใจในการจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืดของ
อนุกรรมการประมงหมู่บ้าน ในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่” ได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย
ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คืออนุกรรมการประมงหมู่บ้านประจำแหล่งน้ำในอำเภอ
จอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ รวม 19 แห่ง มีจำนวน 217 คน (สำนักงานประมงอำเภอจอมทอง, 2540) ดั่ง
นั้นการหาตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ได้คำนวณทางสถิติตามแบบ Pagoso, Gorgia and Leon อ้าง
โดย Chua (1984) ในจินทนา (2538) โดยใช้สูตรดังนี้

สูตรคำนวณตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดให้จากการสุ่มตัวอย่าง
(เท่ากับ 0.05)

$$\text{จำนวนตัวอย่าง (n)} = \frac{217}{1 + (217)(0.05)^2} = 141$$

ฉะนั้น จะได้ประชากรตัวอย่าง จำนวน 141 คน และนำไปเทียบสัดส่วนของอนุกรรมการ ประมงหมู่บ้านแต่ละแห่ง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ของจำนวน สมาชิกคณะอนุกรรมการฯแต่ละคณะเพื่อใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษา ดังรายละเอียดของการสุ่มตัวอย่างตามตารางข้างล่าง (สำนักงานประมงอำเภอจอมทอง, 2540)

ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ชื่อตำบล	จำนวน คณะอนุกรรมการฯ (คน)	จำนวน ตัวอย่าง (คน)
1	หนองใต้	บ้านหลวง	10	6
2	หนองหลวง	บ้านหลวง	10	6
3	หนองใส่เหล้า	บ้านหลวง	10	6
4	หนองห้าย	ช่วงเปา	12	8
5	อ่างห้วยต้นดิ่ง	ช่วงเปา	12	8
6	หนองค้าง	ช่วงเปา	15	11
7	อ่างเก็บน้ำปฏิรูป	ช่วงเปา	12	8
8	อ่างเก็บน้ำห้วยรวก	ช่วงเปา	12	8
9	อ่างเก็บน้ำห้วยโป่ง	คอยแก้ว	10	6
10	หนองเตา	สบเตี๊ยะ	15	11
11	อ่างห้วยต้นลาน	สบเตี๊ยะ	12	8
12	อ่างเก็บน้ำห้วยม่วง	สบเตี๊ยะ	10	6
13	อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป้อก	แม่สอย	10	6
14	ทำนบปลาบ้านใหม่สารภี	แม่สอย	15	11
15	อ่างเก็บน้ำหนองกระทิง	แม่สอย	10	6
16	อ่างเก็บน้ำห้วยม่วงฝั่งซ้าย	แม่สอย	10	6
17	อ่างเก็บน้ำห้วยฝาง	แม่สอย	10	6
18	อ่างเก็บน้ำห้วยสะแพคใหม่	แม่สอย	10	6
19	อ่างเก็บน้ำห้วยสะแพค	บ้านแปะ	12	8
	19 แห่ง	รวม	217	141

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามเพื่อนำไปสัมภาษณ์อนุกรรมการประมงหมู่บ้าน ที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่าง โดยแบ่งแบบสอบถาม เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1. เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล บัญชีทางเศรษฐกิจ และสังคม-จิตวิทยา ของอนุกรรมการประมงหมู่บ้าน และทัศนคติของอนุกรรมการประมงหมู่บ้านที่มีต่อโครงการเพิ่มผลผลิตการประมงในแหล่งน้ำ

ตอนที่ 2. เป็นคำถามเกี่ยวกับองค์ความรู้และความเข้าใจในการจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืดของอนุกรรมการประมงหมู่บ้าน ประกอบไปด้วยองค์ความรู้และความเข้าใจด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการประชากรปลา และด้านการจัดการบุคคล

ตอนที่ 3. เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานต่างๆ ของอนุกรรมการประมงหมู่บ้าน

การทดสอบแบบสอบถาม

1. การทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ทำการทดสอบ โดยนำแบบสอบถามที่ถูกสร้างขึ้นไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และนำไปทดสอบกับอนุกรรมการประมงหมู่บ้านจำนวน 10 ราย เพื่อตรวจสอบว่าคำถามอยู่ในแบบสอบถาม มีข้อใดที่ไม่ชัดเจน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนจะนำไปใช้จริงต่อไป

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Reliability) นำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์อนุกรรมการประมงหมู่บ้านที่ไม่ได้ถูกเลือกเป็นตัวอย่างจำนวน 20 ราย แล้วนำส่วนที่เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อโครงการเพิ่มผลผลิตการประมงในแหล่งน้ำ มาหาความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split-half Method) โดยใช้สูตรในการคำนวณหาค่าความเชื่อถือของ Spearman Brown ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.7 (ภาคผนวก ข)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแปลผลของการวิจัย โดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science or SPSS/PC⁺) โดยแบ่งการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม-จิตวิทยาของอนุกรรมการประมงหมู่บ้าน อธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด-ต่ำสุด เป็นต้น

2. ข้อมูลทัศนคติของอนุกรรมการประมงหมู่บ้านที่มีต่อโครงการเพิ่มผลผลิตการประมงในแหล่งน้ำ มีตัววัด 3 ระดับ คือ เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำถามในเชิงบวกผู้ตอบข้อความจะได้คะแนน ดังนี้ (ข้อที่ 3 และ 7)

เห็นด้วยมาก	3	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	1	คะแนน

คำถามในเชิงลบผู้ตอบข้อความจะได้คะแนน ดังนี้ (ข้อที่ 1, 2, 4, 5, 6, 8 และ 9)

เห็นด้วยมาก	1	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	3	คะแนน

ดังนั้น จะได้เกณฑ์การให้คะแนนเพื่อการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยในระดับต่างๆ ดังนี้

คะแนน	3.00 – 2.34	แสดงว่ามีทัศนคติเห็นด้วยกับโครงการฯในระดับมาก
คะแนน	2.33 – 1.67	แสดงว่ามีทัศนคติเห็นด้วยกับโครงการฯในระดับปานกลาง
คะแนน	1.00 – 1.66	แสดงว่ามีทัศนคติเห็นด้วยกับโครงการฯในระดับน้อย

3. วิเคราะห์องค์ความรู้และความเข้าใจในการจัดการทรัพยากรประมงน้ำจืดของอนุกรรมการประมง หมู่บ้าน ใช้ค่าเฉลี่ย, ค่าร้อยละ, ค่าความถี่ และค่าสูงสุด-ต่ำสุด ตอบถูกให้ 1 คะแนนและตอบผิด ให้ 0 คะแนน

4. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม จะใช้การทดสอบด้วยค่าสถิติ ไคว-สแควร์ (Chi-square Test)

4. ปัญหาการดำเนินงานของอนุกรรมการประมงหมู่บ้าน อธิบายโดยการบรรยายสรุปจากแบบสอบถามที่ใช้คำถามแบบเปิด

สถานที่ทำการวิจัย

สถานที่ดำเนินการ คือ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยใช้เวลา 8 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม 2542 ถึง เดือนสิงหาคม 2542